

Werken aan water in Oosterwold 2025

- Waar komen we vandaan? En waar werken we naartoe?

Dijkgraaf Hetty Klavers

<https://www.youtube.com/watch?v=yFsayGRy4o4>

Agenda voor vanavond

19.00 uur -	Welkom en Film van
Dijkgraaf Hetty Klavers	19.50 uur -	Uitleg deelsessies
en indeling
19.15 uur -	Korte terug- en
vooruitblik
<i>(Waterwerkaterliers, Plan & Pilots)</i>	19.55 uur. -	Start ronde 1
deelsessies
19.25 uur -	Kennismaking met Bonnie
Chopard	20.25 uur. -	Korte pauze/koffie
19.35 uur -	Korte presentatie stand
van zaken van de drie
pilots	20.35 uur. -	Start ronde 2
deelsessies
		21.05 uur -	Wrap up en check out

Van probleem naar plan – samen werken aan oplossingen

In 2024 hebben we het volgende gedaan:

- 4 Waterwerkateliers: 4 participatieve sessies met bewoners, gemeente en waterschap om waterproblemen te identificeren.
- Een compacte Schrijfclub: kleine werkgroep die de input uit de ateliers verwerkte tot dit waterplan.

Hoe?

- Via consensus en consent: de in de Ateliers opgestelde Waterwerktabel werd gezamenlijk gevalideerd.

Oosterwold vraagt om een nieuwe wateraanpak

1. Oosterwold 1A kent feitelijk geen samenhangend watersysteem
2. Het huidige watersysteem is eigenlijk gebaseerd op oud agrarisch gebruik
3. Regels voor bewoners waren inconsistent/voor meerdere uitleg vatbaar
4. Anno nu: problemen zoals droogte/watertekort en op andere plekken juist wateroverlast
5. Klimaatverandering verergert deze problemen

Doelstellingen van het Waterplan

- Voldoende water is essentieel voor stadslandbouw, vooral ook tijdens droge periodes;
- De algemene doelstelling is dan ook: *Droog genoeg in de winter, nat genoeg in de zomer*’;
- Daarom moeten we samenwerken aan duurzame oplossingen die toekomstbestendig zijn;
- Hierbij is de betrokkenheid van bewoners, gemeente en waterschap cruciaal.

Voornaamste aanbevelingen van het Plan:

1. Hersteloperatie in Oosterwold 1A

- Grondwaterpeil stabiliseren, kavelsloten verbinden en sloten herinrichten.

2. Heldere regelgeving voor bestaande én nieuwe bewoners

- Uniforme en handhaafbare regels in bestemmingsplan en vergunningen.

3. Investeren in meet- en monitoringssystemen

- Objectieve data over waterbeschikbaarheid en grondwater nodig voor sturing.

4. Werk vanuit pilots en veldgerichte aanpak

- Begin klein met goed afgebakende projecten en schaal op.

5. Stimuleer samenwerking via communicatie en ondersteuning

- Rol voor gemeente, waterschap én bewoners in begeleiding, spreekuren, en kennisdeling.

2025 – Hoe? Werk vanuit pilots en veldgerichte aanpak

Samenwerking op veldniveau

- Geen centrale aansturing; bewoners zijn zelf verantwoordelijk voor waterbeheer op eigen kavel.
- Samenwerking vereist op subveldniveau: kleine groepen bewoners werken gezamenlijk aan oplossingen -> nu in de vorm van 3 pilots
- Gemeente, gebiedsorganisatie en waterschap bieden ondersteuning, coördinatie en handhaving

Toekomstbeeld

- Oosterwold als 'waterbuurtschap' met gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- Adaptieve vergunningen en pilots als instrument voor lerende aanpak.

Ir. Bonnie Chopard, 6 mei 2025

architecte/zelfbouwer landschapsarchitecte/moestuinder zoöpératrice/spreker voor de Levenden

Zoöp

BONNIE CHOPARD

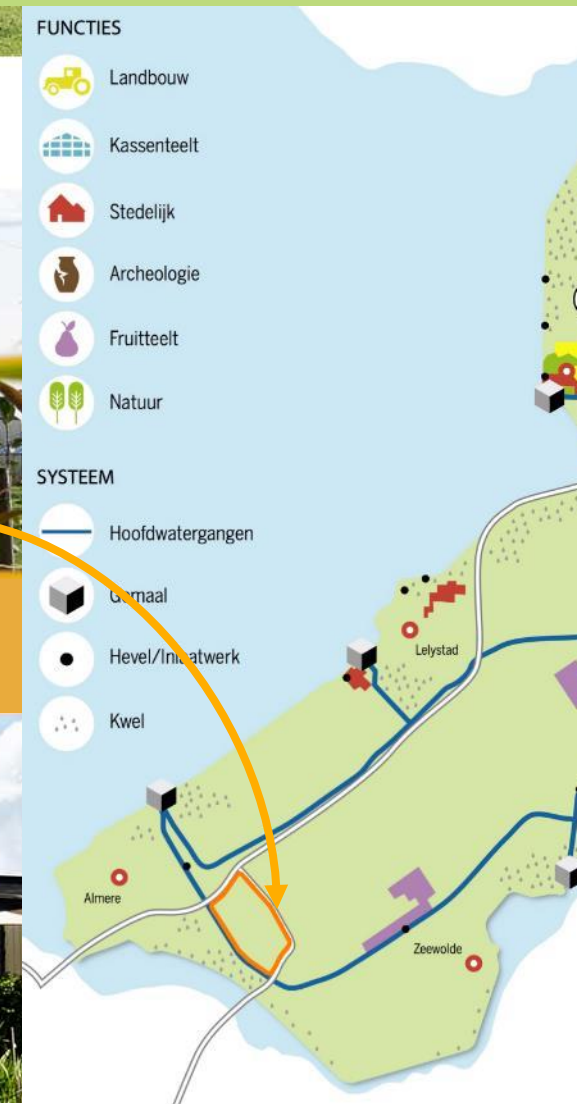
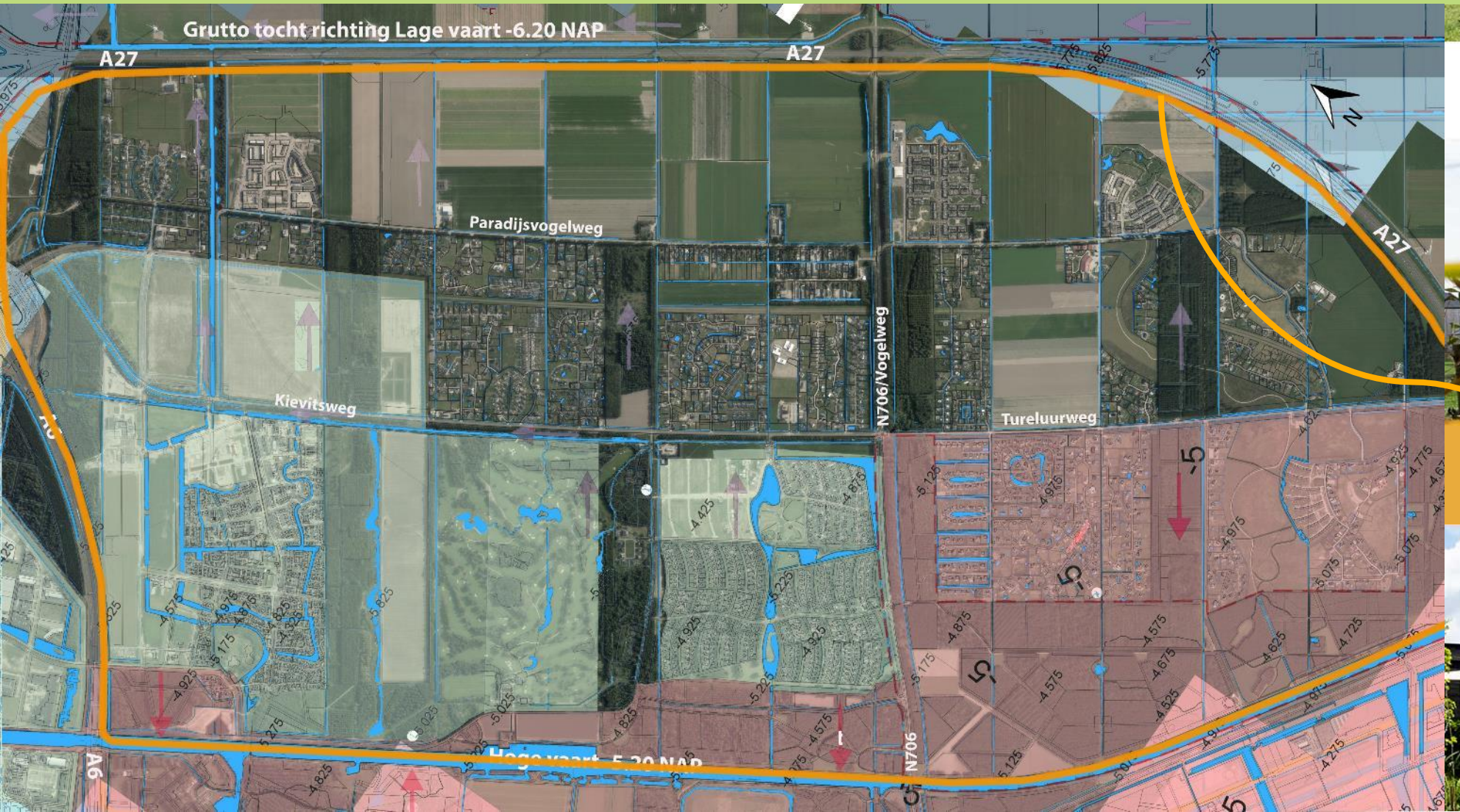
Bonnie Chopard is Speaker for the Living at Kunststof bij Vrijhuizen.

Bonnie is a landscape architect & architect interested in building as little as possible. She believes that regeneration of landscapes and ecosystems should be prioritized. She sees how regenerative food landscapes could coincide with the cultivator's objectives, including biodiversity, productivity, and resilience. Bonnie has experience in the corporate sector as a real estate manager for governments (10 years), and as a designer with Habitat for Humanity. Her main design & consultancy line is to support cities that are working in line with governments that want a resilient and self-sufficient public space. As an architect, she is currently supporting a collective that wants to develop a number of zoöp-houses as part of the local initiative.

Een robuust groen-blauw systeem voor de toekomst

Ketelbroek bij Nijmegen lijkt op de bosstroken van Oosterwold

2025 – Doen en betrekken (veldgerichte aanpak)

In 2025:

1. In drie pilots concrete ervaringen opdoen (watertekort; wateroverlast & water vasthouden)
2. In communicatiewerkgroep aan de slag met communicatieve en participatieve interventies: hoe vertellen we het de burens?
3. In Ateliers de 40 maatregelen van het Waterplan trechteren en op effect bekijken (i.s.m. Sweco)
4. Na de zomer: vastleggen van resultaten in WaterWiki
5. Na de zomer: werken aan *governance*

Pilot Wateroverlast Veld E

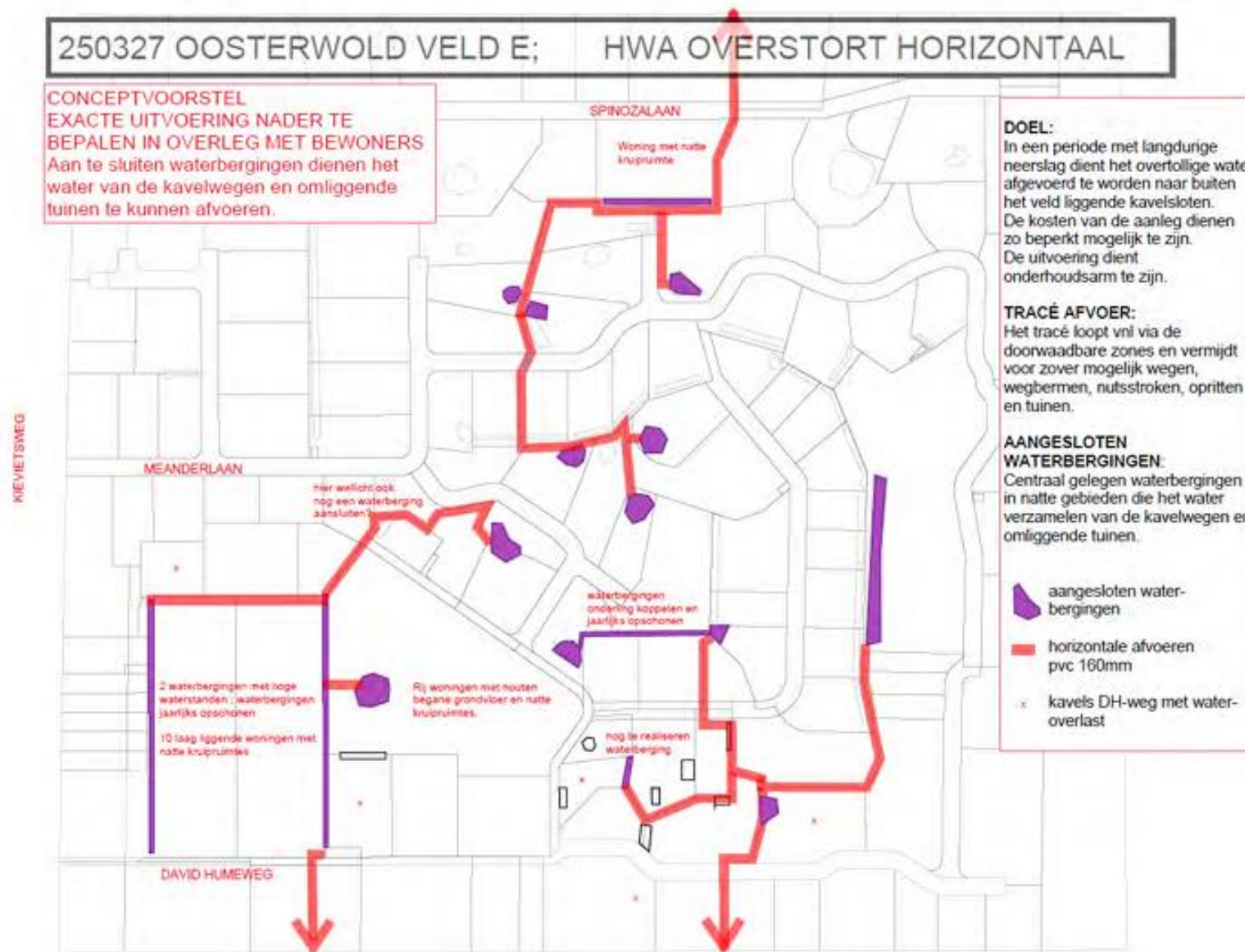

Pilot Wateroverlast

kavelsloten via 3 routes. Het concept plaatje ziet er als volgt uit:

Het gezamenlijke doel is om dit plan te realiseren medio 2025.

Pilot 'Stuw'

Stuwen in de kavelsloot bij de Ban Zhaoweg / Frederik van Eedenweg en John Lockeweg

Pilot droogte bij Tulp1 / Flamingopoort

- Stap 1: De werkzaamheden aan het helofytenfilter zijn klaar, en het effect op waterkwaliteit is helder
- Stap 2: Betrekken van bewoners. Situatie analyseren. Verkrijgen van instemming.
- Stap 3: Verder vormgeven van de pilot. We maken afspraken over wie wat wanneer beheert; we leggen de duur van de pilot vast; en we formuleren samen heldere succescriteria: wanneer zijn we tevreden?

Sessie 1: Samen bouwen aan het Waterplan: grof naar fijn

- Bekijken 28 maatregelen Waterplan en rangschikken naar *quick wins* die (individuele) bewoners kunnen nemen.
- Bekijken maatregelen, waarbij expliciet toestemming van burens nodig is.

Doel:

Verdiepingsslag Waterplan en de maatregelen.

Opzet:

- Korte toelichting op de 28 groen en rijpe ideeën voor maatregelen in het Waterplan.
- Brainstorm in kleine groepen: Welke maatregelen zijn volgens bewoners het belangrijkste/het best uitvoerbaar? Of *no regret*?
- Gezamenlijke prioritering: met stickers de belangrijkste acties aangeven
- Vastleggen van eerste ideeën voor Sweco.

Sessie 2: Bouwen aan netwerken en hoe maken we ze sterk en effectief?"

Hoe vertellen we het onze burens?
Netwerken is niet altijd vanzelfsprekend.

Doel:
Inzicht krijgen in hoe bewoners onderling kunnen samenwerken en elkaar kunnen ondersteunen bij waterinitiatieven in de eigen buurt

Opzet:
Korte inspiratiesessie: voorbeelden van
succesvolle buurtinitiatieven.

- Wat werkt wel/niet in Oosterwold?
- Welke kennis en kunde zijn al aanwezig?

Oefening: Maak een netwerkkaart – wie kent wie, wie kan wat bijdragen?

Sessie 3: Werken aan de Waterkaart van Oosterwold

Hoe ziet de waterkaart van Oosterwold eruit?

Doel:

Inzicht in het huidige watersysteem (vaarten, sloten, wadi's etc) en verbeterpunten

Vragen:

1. Klopt de kaart met de ontwikkelplannen?
2. Knelpunten op de kaart tekenen

Begeleiding: Bonnie Chopard

